

DOBOZY HAJNALKA

Buborékok

Olyan volt az a nyári reggel, mint egy túlérlett sárgabarack. A Nap ágát eresztő, földre tottyanó gyümölcsként fröccsent fel az ég aljára, narancssárga karéja még alig látszott a házak mögött. Csend volt. Békés, ismerős neszezésekkel telített csend. Egy-egy kutyavakkantás, megnyikorduló kertajtók, locsolótömlők permet-hangja. Ide, a város szélére nem ért el a kisváros zaja. Álmos lüktetését felszívták a kertváros fakózöld foltjai.

Az asszony a nyitott ablaknál állt. Teste megfeszült, keze is megállt egy pillanatra a közeledő lépések zajára, de a magas, hosszú kerítés továbbhúzta az egyforma koppánásokat.

Még egyszer felrázta az ablakba kitett vánkosokat, majd az egészet magához ölelve megfordult, és elvitte az ágyhoz.

Régimódi hálószoba volt.

A tuskólábú éjjeliszekrények kétoldalról mozdíthatatlan, örökre egymásnak tolt ágyakat fogtak közre. A két nehéz ruhásszekrény tömör falként állt a szoba belső oldalán, diószínű fényük megcsillant a szemközti elhelyezett tükrösön. Az asszony csak így hívta. A háromszárnyú tükrös, alacsony szekrénykéjére csipkéket horgolt, kikeményített fodrai kézt váza állt. Néhány fácán- és pávatollal.

Az asszony friss ágyneműt vett elő a szekrényből. Mindent gondosan elrendezett, majd a mindkét ágyat átérő csipketakaróval letakarta az ágyneműt. A takaró felét visszahajtva szabadon hagyta a maga fekhelyét.

*

Vendégségbe készülődtek, az ura leánytestvéreihez.

Egy városban laktak. Bíborka és Ilma a főtéren, az ősi házban, ahogyan ők nevezték. János és Mária a kertvárosban.

Bíborka nem ment férjhez, méltósággal száradt a négyszobás ház falai között. Ilma nemrég költözött hozzá, hogy most már ő igya Bíborka kamillateáit.

S bár éppen letelt a gyászév, de Bíborka mellett továbbra is maradt a fekete ruha.

S maradt az ablak mellé húzott öblös fotel, megkopott bársonyával, alul körbefutó rojtjaival, a kockás pléd, ami mögé oly buzgón töltögette valamikor Bíborka a kamillateákat, amíg az apja élt.

Csak a selyemgalléros, steppelt házikabát és az ezüsfogantyús bot került a szekrénybe, egyébként minden más megtartotta örökös, ősi helyét.

– Igyekezz János! Onnan nem késheetünk el! – szólt az asszony. Hangjában – ezen a vasárnapokon – újra és újra felhorkant a sértettség és a harag, de az utóbbi években lassan mindkettő megcsendesült. Jánosig már csak a türelmetlen sürgetés jutott el.

Sietve készülődött ő is. Csipőjén, húsos combjain megfeszült a ritkán hordott fekete szoknya, ahogy a tükrös alacsony szekrénykéje fölé hajolt. A gyöngysorát kereste. Maga elé tartotta az opálosan csillogó láncot, nézte a kecses, selyemfényű, egyforma szemeket, a vaskos ujjakat, a gyomlálástól, kacsatöméstől tövig kopott, repedezett körömet, és lassan visszaeresztette a gyöngysort a fiókba.

A látogatás olyan volt, mint mindig, mint az előző tíz év minden hónapjának első vasárnapján.

János nyomta meg a csengőt. A nehézkes nyikordulással megnyíló kapu Ilma gyászát sóhajtotta. János megrebbenő tekintettel nyomult át a vastag bánaton, nyomában Máriával, aki még gyorsan beszippantott egy mély, friss levegőjű lélegzetet, mielőtt bezárult mögötte az ajtó. Az ebédhez gyertyát gyújtottak. Bíborka konok fegyelemmel rendezte el a lassan zálogba vándorló porcelánok, ezüstök megmaradt darabjait, és közben soha nem mulasztotta el megjegyezni:

- Így pusztul körülöttünk minden, amit szegény jó Apuskánk ránk hagyott. Bizony ez az ára kedveseim, hogy Ilmának és nekem ne kelljen munkába állnunk.

János ilyenkor együttérzően bólintott, s a kávé már az ablak előtt álló fotelban várta.

Ezeket a halk szavú délutánokon a kockás pléd fölött, amely hűvös napokon Jánosnak kijárt, szívirványos tervek születtek. Bíborka és Ilma kigyúlt tekintettel húzódtott egyre közelebb a megkopott bársonyhoz. Mária csendben, az ebédlőasztalnál várta a vizit végét.

Az asszony friss vizet öntött a vázába, szálanként igazgatta el benne a virágokat.

- Te, János! Egyszer azt mondta valaki: Mária, olyan szépek a rózsáid, hogy ki nevetnek a kertből.

A férfi hangjára fordult meg. János indulásra készen állt, duplacsövű vadászpuskáját igazgatta a vállán.

- Mennék. Majd jövök estére.

- Megint ki a határba? - kérdezte az asszony. - Nem elég tágas neked itt?

- Ne kezd megint! Kinek mi a határ? Neked ágytól asztalig, tyúkóltól a kerítésig.

Nekem az a kinti is szűk!

- Nem értem én ezt...

- Nem baj. Hát akkor, járok egyet.

Mária megigazította a zöld zubbony hajtókáját, aztán kikísérte férjét a kertajtóig.

*

- Az urad?

- Kiment a határba - válaszolt az asszony. - Nem vártam mára édesanyám.

- Bejöttem a városba, már kora reggel. De ma nem volt jó piac. Ami megmaradt, elhoztam - húzta elő az öregasszony a túrót, a tejeles csuprot a fonott kosárból.

- Nem kellett volna. Ketten vagyunk, nem kell sok...

- Te csak ne beszélj! Ha már az urad nem... legalább te spórolj. Gyűjteni kell lányom. Gyarapítani.

Az öregasszony maga alá húzta a konyhaasztal melletti széket, egy darabig hallgatott.

- Szép házat kaptatok, jó darab földdel... és dolgos asszonyt is kapott vele a vőnk.

Ő meg? Mít hozott?

- Urat akartak édesanyámék! Diplomás embert.

- Mi álltuk a magunkét! Az urad meg csak az úrhatnáságot hozta. A diplomából nem lett semmi. Pedig már csak egy év híja volt annak a főiskolának.

Mária nem szólt semmit.

- Megyek! - szólalt meg újra az öregasszony. El is felejtettem, apád is csókoltat. Jánost meg tisztelteti.

*

Mária a dohányzóasztalon az újságokat rendezgette.

Legfelülre mindig a Nímród vadászújság került. Alatta napilapok, legalul néhány műszaki szaklap.

A sorrend és az olvasni való kedv sohasem változott. A legelső az utolsó betűig, a következő két-három napilap felületesen átböngészve. A legelsőkre valahogy sohasem került sor.

A dohányzóasztal mellett hatalmas bőrfotel állt. Szürkés-fekete, megrepesztett bőrral, sárgaréz szegecseivel idegenül és egyedül a cserépkályha melletti sarokban. Párja nem volt. Csak egy apró zsámoly tartozott hozzá, ugyanolyan kopott fekete bőrral, és fakósárga szegecsekkel. Amikor néha – ritkán – beszélgettek, Mária mindig erre kupo-rodott. A fotelba sohasem. Az csak Jánosé volt. Akkor is, ha újságot olvasott, ha ebéd után elszunyókált, s akkor is, ha hosszabb-rövidebb időre elutazott. János műszaki el-lenőr volt. Ha munkája a közeli városba szólította, Mária helyére tette a friss újságo-akat, és letörölte a port a fotelról és a zsámolyról. A zsámolyról, ami neki jutott. Amin olyan jó volt ülni, felfelé nézni és hallgatni. Tervekről, vágokról, álmokról. Amilyen-neki sohasem voltak. Hallgatni, ámulni és elhinni. Később már csak hallgatni. Mert ilyen mélyről nem lehetett szárnyalni. Ha nagy ritkán a magasat fürkészte, pil-lantása nem jutott tovább a fölé nehezedő tekintetnél.

*

Az asszony egyedül volt otthon.

A konyhában üldögélt, nézte a csapból zubogó vizet. Várta, hogy megteljen a mosogató, dinnyét akart hűteni vacsorához.

Mélyet sóhajtott. A vízről jutott eszébe az a bolond nyár, pár héttel az esküvő után, már itt, az új házban.

János lobogó üstökével ki-be szaladgált a konyha és az udvaron álló kút között. Egész délután mért, rajzolt, titokzatos képet vágott. Élvezte Mária tamáskodó pillantá-sait. Estére készen volt a nagy mű. Papíron.

– Látod! Csillagocskám! Befogjuk a szelet! Megdolgoztatjuk! Az egész asztalt beborító papír tele volt állványok, kerekék, furcsán dőlő lapátok, szivattyú, áttételek he-venyészett vázlatával.

János lelkesen magyarázott. Hogy ez milyen egyszerű, egy majdnem végzős mű-szakinak ez semmiség, csak néhány apróság kell hozzá, és nem kell többet Csillagocská-mnak a kútból húzni a vizet.

Pár év múlva valóban nem kellett. A tyúkok, kacsák árából vízvezeték lett. A ha-talmas vaskerek a furcsán dőlő lapátokkal lassan megrozsdásodott a szerszámokkamra mögött.

*

– Elmegyek. Végleg.

A férfi a fotelban ült. Komoran nézett maga elé.

Az asszony friss vizet hozott be, kezében megremegett a pohár.

– Pesten már lőnek. Felfordult minden. Közel a határ, könnyen fog menni... és én minden fát, bokrot ismerek.

Megfulladások itt. Ebben a poshadt porfészekben, meg ebben a palántás-tyúkólas zsír-szagban. A vasárnapi ebédekben, Ilma, Bóborka sóhajtozásában.

Elegem van a havi apanázsért nyúlkaló fonnyadt kezeikből, a fakó-álmú kartár-sakból..., és elegem van belőled is, Mária. A vastag combjaidból, a kuporgatásodból...

Az asszony még mindig mozdulatlanul állt, kezében tartva a vizespoharat.

– Hát menj! – szólalt meg. – Menj, te felhőjáró!

Régen mondta ki hangosan ezt a szót. Először annak a lobogó üstökű fiúnak, aki csudákat mesélt, utoljára akkor, amikor végérvényesen rájött, hogy a hétköznapiak a zsámolyon születnek és érnek véget. A fotelból csak csillogó buborékok szállnak felfelé.

– Menj! Legalább egyszer csinálj végig valamit! És ne gyere vissza! Akkor se gyere, ha saját magadtól fulladsz meg!

Letette a pohár vizet a dohányzóasztalra, és kiment.

*

Az első lap, néhány hét múlva Ausztriából jött meg. Csak ennyi állt rajta: „Sikerült. Isten veled. János.” Az asszony tette a dolgát. Kapált, gyomlált, este megöntözte a rózsáit. Kéthetenként friss ágyneműt húzott mindkét ágyra, egyik felét a csipkés takaróval letakarta. Hetenként kicserélte az újságokat, és áttörölte a fekete, repedezett bőrt a fakósárga szegecsekkel.

*

A reggelek már fagyosak voltak. Mária a cserépkályha mellé húzta a zsámolyt, jólesett hátának a meleg.

Az óvatosan megnyíló ajtóban János állt.

– Hazajöttem.

– Jól van – mondta az asszony. Felállt, és a zsámolyra mutatott.

– Gyere, ülj ide... mesélj.

Az asszony a fotelhoz ment, beleült, kezével végigsimította a fekete, repedezett bőrt.

